Transcriptie

00:00:08 Suzanne

Een goede relatie met je leerlingen opbouwen is voor elke leraar belangrijk, maar gaat niet altijd vanzelf. Om je daarbij te helpen hebben we de Leidraad Leraar-leerlingrelaties in het vo opgesteld. De Leidraad bestaat uit zes aanbevelingen en staat vol met handige tips om in je eigen praktijk mee aan de slag te gaan. Wil je meer weten over de aanbevelingen en hun onderbouwing? Lees dan de leidraad op www.onderwijskennis.nl. Om te zien hoe het er in de praktijk aan toegaat, hebben we opnames gemaakt op de Huizermaat. Een school voor mavo, havo en vwo in Huizen. In deze video kijk je mee bij leraren die werken aan een goede relatie met hun leerlingen bij verschillende vakken en in de mentorles.

Leerlingen die een goede relatie met hun leraren hebben zitten beter in hun vel en doen het beter op school dan leerlingen die dat niet hebben. Maar hoe krijg je dat nou voor elkaar? Het is belangrijk dat elke leerling zich gezien voelt. In de volgende fragmenten zie je hoe twee leraren in hun lessen kleine momentjes gebruiken om even persoonlijk contact met hun leerlingen te hebben.

00:01:13 Leraar

Jouw broertje zit op scouting toch?

00:01:15 Leerling

Ja!

00:01:16 Leraar

Quinn en Arwin gingen daar afgelopen zaterdag kijken, en die kwamen dus Felix tegen.

00:01:20 Leerling

Ja, dat vertelde die.

00:01:21 Leraar

Ja, vertelde die dat? Leuk. En hoe lang zit jouw broertje al op scouting?

00:01:26 Leerling

Ik denk een jaar of zo...

00:01:27 Leraar

Oké, dus echt vanaf vijf al?

00:01:30 Leerling

Ja, al best wel vroeg zat hij erop.

00:01:32 Leraar

Het was wel leuk, want dat hielp Quinn denk ik net over...

00:01:35 Leerling

Ja, gaat hij erop?

00:01:36 Leraar

Ja, ze waren heel erg blij, dus ik hoop het wel. En ik denk dat Felix daar echt wel in helpt, want die kennen ze natuurlijk.

00:01:42 Leerling

Ja, want hij zei dat hij eraf wilde gaan, dat hij het niet meer leuk vond maar toen kwam Quinn, toen dacht hij dan wil ik er wel op. Dus nu blijft hij er ook op.

00:01:52 Leraar

Wat hebben jullie getekend?

00:01:54 Leerling

Nou we zijn nog niet klaar, maar we hebben
het belangrijkste van elkaar getekend, ben ik nu bezig met het eerste ding.

00:02:00 Leerling

Ik moet trouwens echt even mijn CBR-examen regelen.

00:02:05 Leraar

Voor wat?

00:02:06 Leraar

Voor het scooterrijbewijs?

00:02:08 Leerling

Nee, gewoon mijn autorijbewijs. Ik ben zeventien.

00:02:11 Leraar

Echt waar?

00:02:12 Leerling

Ja.

00:02:13 Leraar

En wanneer moet je dat doen dan?

00:02:15 Leerling

Ja, ik weet niet, zo snel mogelijk... Anders sta ik heel lang in de wachtrij.

00:02:19 Leraar

Moet dat nu? Moet je vandaag bellen?

00:02:21 Leerling

Ja, vandaag moet ik bellen, of gewoon een online afspraak maken.

00:02:27 Leraar

Weer gevaar op de weg erbij straks... Weer een gevaar.

00:02:33 Leerling

Ja, bless ons wel, bless ons.

00:02:34 Leraar

Hebben jullie de verschillen gezien?

00:02:35 Leerling

Als (?) zou kunnen rijden, zou jij dan met hem in de auto stappen en ons...omdat je dan als volwassene erbij mag zijn?

00:02:43 Leerling

Ik ben zeventien.

00:02:44 Leerling

Ah, top.

00:02:45 Leraar

Bij (?) Zeker. Ja, hoor.

00:02:51 Suzanne

Geef het goede voorbeeld aan je leerlingen en creëer kansen voor leerlingen om zich van hun beste kant te laten zien. Zoals in de mentorles waar we straks meekijken. Waarin leerlingen nadenken over waar ze trots op zijn en wat ze samen hebben bereikt.

00:03:07 Leraar

Oké, jullie krijgen zo meteen vier post-its. En je geeft op elke post-it in ieder geval, tenminste, één antwoord. Op één van de vragen. Vraag één. Waar als je terugkijkt op klas drie... Wat heb je gedaan? Of waar ben je trots op van dit jaar? Wat is er gebeurd? We hebben natuurlijk als klas ook van alles meegemaakt. Als klas. Wat zijn dingen die we als klas bereikt hebben, waar je trots op bent?
Even vooruitkijken naar klas 4. Noem iets waarvan je denkt, daar moet ik even op letten volgend jaar. En dan de leukste herinnering van dit jaar.

00:03:59 Leraar

Ziet eruit alsof je hard aan nadenken bent. Welke vind je moeilijk?

00:04:05 Leerling

Trots en leukste herinnering en zo, ik ben alles weer vergeten.

00:04:09 Leraar

Trots vind je lastig? Vindt je het altijd lastig om ergens trots op te zijn?

00:04:13 Leerling

Ja.

00:04:14 Leraar

Ja?

00:04:16 Leerling

Er gaat altijd wel iets fout...

00:04:17 Leraar

Je doet altijd wel iets fout. Maar volgens mij heb jij toch heel veel waar je trots op kan zijn?

00:04:24 Leerling

Zoals?

00:04:27 Leraar

Maar ik ga je nog even een paar minuutjes laten nadenken, dan kom ik weer bij je terug.

00:04:30 Leerling

Mag ik dan zo naar Matilde?

00:04:31 Leraar

Ja. Als jij bedacht hebt waar je trots op bent.

00:04:39 Suzanne

Je zorgt voor een goede sfeer in de klas door te werken met een duidelijke lesindeling en je leerlingen daarbij zelf keuzes laten maken. In het volgende fragment zie je hoe de leraar controleert of zijn klas weet wat de bedoeling is. Zo kan iedereen goed aan de slag gaan. Tijdens Nederlands zie je hoe de lerares inspeelt op de belevingswereld van haar leerlingen om ze verder te helpen.

00:05:03 Leraar

Dit mag je in groepjes doen. Ja? Dus doe het maar samen. Heb je geen potloden... Heb ik nog een heleboel potloden hier. Wat zei je?

Kom ik zo... Nee? Wie begrijpt hem nog meer niet? Dan ga ik iets- want je kan ook... Oké als veel hem niet begrijpen, dan ligt dat aan mij, dan ga ik iets te snel. Hier op de kaart.. Zie je iets. En je ziet ook verschillen. Zoek de tien verschillen, bij wijze van spreken, tussen de bovenste en de onderste. Je tekent de belangrijkste dingen die je hier ziet. Teken je hierin. Dus je ziet misschien een weg. Je ziet bebouwing. Je ziet een uiterwaard. Die teken je in.

Je vroeg wat, hè?

Dus de belangrijkste dingen, de hoofdelementen uit deze kaart. Teken je hier bijvoorbeeld een weg, bebouwing, een polder. En vervolgens als je op de Waalbrug zou staan, stel je je voor als je naar het oosten kijkt. Wat zie je dan? Zie je veel bebouwing, zie je natuur? Je tekent als het ware de skyline, of wat is het uitzicht wat je ziet? Dus dit is als het ware een foto. En dit is het bovenaanzicht. De belangrijkste dingen die je hier ziet, zet je hierin. En dat is hieronder ook.

Wie snapt het nu wel en kan aan de slag? En dan loop ik zo meteen nog even een rondje, om de laatste even te kijken van hoe dat, wat je nodig hebt. Hebben we 10 minuutjes voor, dus het is schetsen.

00:06:56 Leraar

(?), drie manieren van inleiden.

00:07:00 Leerling

Schrijven. Typen.

00:07:03 Leraar

Dat is een manier waarop je een inleiding uitvoert. Maar er zijn drie manieren hebben we geleerd.

00:07:09 Leerling

Vraag.

00:07:10 Leraar

Ja heel goed, vraagstellen. Weet je nog één?

00:07:16 Leerling

Ik wist eigenlijk ook alleen ‘vraag’

00:07:18 Leraar

Alleen vraagstellen. Je zou een vraag kunnen stellen, op zich wel passend bij de eindopdracht.
We hebben nog, en dat is volgens mij jouw favoriet... Op welke manier leid je over het algemeen een tekst in als je gaat schrijven? Hoe doe je dat? Wat doe je?

00:07:39 Leerling

Typen.

00:07:40 Leraar

Ja, maar wat vertel je mij?

00:07:43 Leerling

Gevoelens!

00:07:44 Leraar

Gevoelens! Ja. En welke manier van inleiden past nou bij het overbrengen van gevoelens?

00:07:52 Leerling

Typen.

00:07:53 Leraar

Een anekdote. Ken je het woord?

00:07:57 Leerling

Nee.

00:08:02 Leraar

Dat verhaaltje waarin je ervoor zorgt dat een lezer zich kan inleven in een bepaalde situatie.

00:08:04 Leerling

Ja, maar hoe moet ik dat doen?

00:08:05 Leraar

Dat doe je dus eigenlijk altijd al. Dus als je het hebt over code-switchen, over het feit dat mensen wisselen van taal, kan je dan een situatie beschrijven?

00:08:17 Leerling

Nee.

00:08:18 Leraar

Jawel, je hebt nog niet nagedacht. Denk er even over na. In principe heb je de afgelopen anderhalf jaar altijd een anekdote toegepast. Je zou een keer wat nieuws kunnen doen door een vraag te stellen, of een aanleiding te noemen. En een aanleiding is dat je refereert naar iets wat onlangs gebeurd is. Dat je dat koppelt aan het onderzoek. Bijvoorbeeld. Dat is wel een jaar geleden. Misschien kun je een iets recenter voorbeeld bedenken, maar dat zou ook nog kunnen. Ja?

00:08:46 Suzanne

Negatieve relaties in de klas voorkomen is belangrijk voor de ontwikkeling van je leerlingen. En voor jouw werkplezier. Het lukt niet altijd om een positieve relatie op te bouwen met al je leerlingen. In dat geval is het goed om daarop te reflecteren. Wat gaat er mis? Dat kan je alleen doen, maar het kan ook fijn zijn om een collega om hulp te vragen. We kijken zo naar twee leraren die samen overleggen na een incident tussen leerlingen.

00:09:14 Leraar

Ik heb net heel even met --- gehad over het incident met- waar --- over had gemaild. Namelijk, dat ze elkaar geslagen hadden op de gang. Dat is nog niet afgehandeld, ik heb --- nog niet gesproken. Wat hij eigenlijk zegt is... zegt tegen mij.. 'Hij scheldt mij uit. Best wel vaak. Half voor de grap, maar eigenlijk te vaak, niet leuk. En ik doe het één keer terug en hij slaat me.'

00:09:45 Leraar

Oké. Dat gesprek met over schelden is wel eerder gevoerd, dat heb ik gevoerd. Ik weet niet of het in jouw gesprekken vaker is teruggekomen.

00:09:54 Leraar

Nee... Ja. Ik weet het niet, maar ik wist het wel.

00:09:58 Leraar

Maar dat is dus wel een terugkerend ding bij... waar hij echt iets mee moet leren te doen.

00:10:05 Leraar

En dan nog buiten het feit om dat hij fysiek is geworden.

00:10:09 Leraar

Wij richten ons op --- nu denk ik?

00:10:11 Leraar

Ja, dat denk ik wel.

00:10:13 Leraar

Want --- die is zich wel bewust van dat het niet de bedoeling is. En dan... Ja moeten we even afstemmen hoe hij daarop reageert. Hij is natuurlijk nog niet zo vast in dat 'niet fysiek'.

00:10:30 Leraar

Nee.

00:10:30 Leraar

Daar is hij niet heel erg in meegenomen in het begin omdat hij halverwege is ingestroomd.

00:10:34 Leraar

Tijdens dat gesprek, wat ik eerder met hem gevoerd heb over schelden... kan hij wel reflecteren op 'wat ik heb gedaan is niet handig'. En als ik dat doe, wat is dan het effect daarvan? Dus hij kan wel zien dat... Dus hij zegt het wordt oorlog. Dus je escaleert.

00:10:53 Leraar

Ja, enorm. Die terminologie heb je al gebruikt, dus escaleren kent hij.

00:10:59 Leraar

Nou, of die nog weet. Het is even geleden, maar dat heb ik wel al met hem besproken. Hij kon prima benoemen wat er onhandig aan was om dat te doen.

00:11:09 Leraar

Dus eerst gesprek afwachten. Heb jij zo nog ergens tijd om dat gesprek met hem te voeren? En anders moet ik het zo...

00:11:19 Leraar

Ik kan wel jouw les...Kan ik in jouw les staan dat jij het gesprek voert?

00:11:23 Leraar

Ja, dat kan ook.

00:11:23 Leraar

Want ik ga Marissa nog even helpen met vaststellen van de normering.

00:11:28 Leraar

Ja, oké.

00:11:28 Leraar

En het lijkt me handig dat jij dat doet met ---

00:11:32 Leraar

Ja.

00:11:35 Leraar

Dat zorgt dat de leerlingen aan het werk blijven.

00:11:39 Suzanne

Probeer altijd vriendelijk te blijven, ongeacht het gedrag van je leerlingen. Als je een leerling corrigeert, doe dat dan snel en geef een alternatief voor het negatieve gedrag. In de volgende fragmenten zie je hoe de lerares meteen op een positieve manier duidelijk maakt wat ze van haar leerlingen verwacht en hoe een collega zijn leerlingen helpt hun aandacht bij de taak te houden.

00:12:03 Leraar

Dank je wel voor het wachten. Ik heb de plattegrond voor het bord gezet, dus ga even volgens de plattegrond zitten.

00:12:09 Leerling

Moet dat?

00:12:10 Leraar

We starten in de plattegrond. Luister goed, starten in de plattegrond Goeiemorgen. Hoi.
We starten in de plattegrond. Ja? Dus luister goed. We starten in de plattegrond.
Ja? Voel je de ruimte in die zin? Oké, fijn.

00:12:34 Leraar

Maar? En dan ga je ze allemaal bij langs. Dus hoe hebben we kanalisatie gezien?
Wat gebeurt er met de vertragingstijd? Weet je dat, Bram?

00:12:46 Leerling

Nee.

00:12:49 Leraar

Dus overleg met elkaar dat je al die begrippen, en wat er gebeurt, duidelijk krijgt.

00:12:59 Suzanne

Conflicten zijn soms onvermijdelijk. Het is belangrijk daarna de relatie weer te herstellen. Het helpt als je de leerling betrekt bij de oplossing. Probeer ook het vervelende moment te compenseren met positief contact. Kijk mee hoe deze mentor haar leerling helpt om te gaan met stress.

00:13:20 Leraar
Hoe is het?

00:13:21 Leerling

Goed.

00:13:21 Leraar

Hoe ga je het plannen komende week? Want je hebt natuurlijk ook nog je dans...EK

00:13:28 Leerling
Ja, dat is...

00:13:29 Leraar

En dat hebben we gisteren niet af kunnen maken, het gesprek- omdat het tijd was.

00:13:32 Leerling

Nee. Morgen heb ik een beetje tijd. Dan ga ik beginnen- met alle vakken waar ik nog niet aan begonnen ben. Beginnen zodat ik heel makkelijk door kan. En zondag en maandag heb ik eigenlijk de hele dag wel tijd. Dus dan ga ik gewoon... Ik denk dat ik gewoon voor elk vak in de toetsweek, gewoon vanaf het begin., want in de toetsweek heb ik dan gewoon tijd. Als ik dan normaal op school zit...

00:13:59 Leraar

Merk je wat er met jou gebeurt?

00:14:01 Leerling
Nee?

00:14:02 Leraar

Nee? Praat jij nou gewoon zoals wij altijd met elkaar praten?

00:14:05 Leerling

Ja.

00:14:06 Leraar
Ja?

00:14:08 Leerling

Nee.. Nee? Ik ga minder... Minder aan het plannen...

00:14:14 Leraar

Heel goed. Minder plannen is hartstikke goed. Maar, ik merk, wij beginnen over de toetsweek.

00:14:19 Leerling

Ja, dan krijg ik stress.

00:14:21 Leraar

Ik zie meteen dat je stress krijgt.

00:14:22 Leerling

Ja.

00:14:23 Leraar

En er is nog niks aan de hand, we praten er alleen maar over.

00:14:26 Leerling

Dat is wel waar.

00:14:27 Leraar

Ja, hé? Dus even... Oké, dus het stressplan, dat moet er weer bij.
Dan moeten we...Stonden er dingen in het? Wat staat er in het stressplan?

00:14:42 Leerling

Dat ik...Eerst het goed? Als ik heel veel stress krijg, dat ik het thuis uit moest leggen.

00:14:56 Leraar

Heb je je time-out? Heb je een kaart of iets voor nodig?

00:15:00 Leerling

Misschien is dat wel handig.

00:15:02 Leraar

Misschien moeten we dan nog weer even gaan vragen.
Hielp het? Time-out?

00:15:04 Leerling

Ja.

00:15:06 Leraar

Gaan we die regelen.

00:15:07 Leerling

Dan hebben we nog dat de docent het even moeten weten.

00:15:11 Leraar

Die gaan wij in ieder geval regelen dan. Dan hebben wij nog dat de docenten het weten.
Dat vond je altijd fijn?

00:15:18 Leerling

Ja.

00:15:19 Leraar

Vorige keer heb ik dat gedaan, wil je het nu zelf doen?

00:15:23 Leerling

Kan jij het weer doen?

00:15:25 Leraar

Oké. Zou het dan wel samen doen?

00:15:28 Leerling

Ja.

00:15:28 Leraar

Dan kun je het misschien volgend jaar...

00:15:30 Leerling

Ja, dat kan ik het-

00:15:30 Leraar

Wel zelf. Gaan we dat straks nog even doen. Andere dingen voor die toetsweekstress...

00:15:38 Leerling

Nee?

00:15:39 Leraar

Nee? Nee. Oké, oké.

Oké, we hebben denk ik een plan.

00:15:44 Leerling

Ja.

00:15:45 Leraar

Wat gebeurt er, stel je voor. Jij hebt dinsdagavond weer stress. Wat ga je doen?

00:15:52 Leerling

Dat weet ik niet...

00:15:54 Leraar

Volgens mij hebben wij een hele heldere afspraak, wat doe jij als jij stress hebt?

00:15:58 Leerling

Aangeven.

00:15:59 Leraar

Aan wie?

00:16:00 Leerling

Aan mijn ouders.

00:16:01 Leerling

En aan jou.

00:16:03 Leraar

Hoe laat je het mij weten?

00:16:04 Leerling

Appen of mailen.

00:16:04 Leraar

Appen of mailen. Goed zo. En doe je dat op het moment dat de stress zo erg is dat je... dat je al helemaal huilt en dat het helemaal mis gaat?

00:16:12 Leerling

Eigenlijk daarvoor.

00:16:14 Leraar

Want hoe merk jij dat dat gaat gebeuren?

00:16:127 Leerling

Als ik er heel veel over na ga denken, denk ik.

00:16:20 Leraar

Oké, dus wat is het moment dat je mij mailt?

00:16:22 Leerling

Als ik er heel veel over na ga denken. Als ik zoveel mogelijk wil gaan leren. Dat denk ik.

00:16:27 Leraar

Goed. Afgesproken?

00:16:30 Leerling

Ja.

00:16:31 Leraar

Top. Zet hem op.

00:16:34 Suzanne

Zoals je hebt gezien zijn er allerlei manieren om aan positieve relaties met je leerlingen te werken. Hopelijk helpt deze video je de aanbevelingen in de praktijk te brengen. Deel of kijk de video ook met je collega's zodat jullie samen kunnen werken aan een fijne sfeer op school.

Wil je de leidraad nog eens rustig nalezen? Kijk dan op www.onderwijskennis.nl. Daar vind je ook onze andere leidraden en nog veel meer betrouwbare informatie, gebaseerd op onderzoek.